

සමුපකාර සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුවේ සමුපකාර සංවර්ධන අරමුදල

---

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1 මතය

මාගේ පරීක්ෂණයන්ගෙන් පෙනී යන අන්දමට සහ මට සපයන ලද උපරිම තොරතුරු සහ පැහැදිලි කිරීම් අනුව සමුපකාර සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුවේ සමුපකාර සංවර්ධන අරමුදල 2010 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා නිසි ගිණුම් වාර්තා පවත්වා ඇති බවත්, මෙම වාර්තාවේ 1.2 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු වලින් මූල්‍ය ප්‍රකාශන වලට වන බලපෑම හැර 2010 දෙසැම්බර් 31 දිනට සමුපකාර සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුවේ සමුපකාර සංවර්ධන අරමුදලේ ක්‍රියාකාරීත්වය පිළිබඳ තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මෙහෙයුම් කටයුතු වල මූල්‍ය ප්‍රතිඵල හා මුදල් ප්‍රවාහ සත්‍ය හා සාධාරණ ලෙස දැක්වෙන අයුරින් පොදුවේ පිළිගත් ගිණුම්කරණ මූලධර්ම වලට අනුකූලව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කර ඇති බවත් මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.2 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳ අදහස් දැක්වීම

1.2.1 මූල්‍ය ප්‍රකාශන ඉදිරිපත් කිරීමේ ප්‍රමාදය

2006 දෙසැම්බර් 22 දිනැති අංක පීඑෆ් 423 දරන රාජ්‍ය මුදල් චක්‍රලේඛයේ 4:3 ඡේදය ප්‍රකාරව 2011 පෙබරවාරි 28 දිනට පෙර 2010 වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සඳහා ඉදිරිපත් කළ යුතු වුවත් එම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ඉදිරිපත් කර තිබුණේ 2011 දෙසැම්බර් 09 දිනදී එනම් මාස 09 කට පසුවය.

1.2.2 ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති

සමාලෝචිත වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී අනුගමනය කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල හෙලිදරව් කර නොතිබුණි.

1.2.3 ගිණුම්කරණ අධුපාඩු

පහත කරුණු අනාවරණය විය.

- (අ) දායක මුදල් ආදායම ගිණුම්ගත කිරීමේදී, 2010 වර්ෂයට අදාලව සමිති විසින් උපයාගෙන තිබුණු සත්‍ය ලාභය පදනම් කොට එම ආදායම හඳුනාගෙන නොතිබුණු අතර, සමාලෝචිත වර්ෂයේදී විගණන කටයුතු සිදු කෙරුණු එහෙත් ඉකුත් වර්ෂ වල සමිත විසින් උපයා ගෙන තිබුණු ලාභ පදනම් කරගනිමින් දායක මුදල් ආදායම ගිණුම්ගත කර තිබුණි.

- (ආ) ශද්ධ අගය රු. 1 ක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල දක්වා තිබුණු දැනට භාවිතයේ පවතින වාහන 02 ක් හා ගොඩනැගිල්ලක් ප්‍රත්‍යාගමනය කර අදාළ වටිනාකම් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට ඇතුළත් කිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.
- (ඇ) 2010 දෙසැම්බර් 31 දිනට ශේෂ පිරික්සුමේ පැවති රු.156,850 ක් වූ අත්තිකාරම් හා රු.20,000 ක්වූ අතිරික්ත අරමුදලට මාරු කිරීම් ශේෂ සඳහා ලෙපර් ගිණුම් පවත්වා නොතිබුණි.

1.2.4 නොසැසඳුණු පාලන ගිණුම්

ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව, පාලන ගිණුම් වල දැක්වුණු ශේෂයන් සමඟ ඒවායේ උපලේඛන වල ශේෂයන් නොසැසඳුණු අවස්ථා නිරීක්ෂණය විය.

	පාලන ගිණුම අනුව ශේෂය	උපලේඛනය අනුව ශේෂය	වෙනස
	රු.	රු.	රු.
සමුපකාර සමිති ණය	12,870,430	33,720,352	20,849,922
කෘෂි අරමුදලේ ණය	9,482,737	12,860,953	3,378,216
ලැබිය යුතු සමුපකාර සමිති ණය පොළී	6,241,028	5,641,815	599,213
භාණ්ඩාගාර බිල්පත් - ආරම්භක ශේෂය	4,149,948	41,499,460	37,349,512

1.2.5 ලැබිය යුතු හා ගෙවිය යුතු ගිණුම්

පහත කරුණු අනාවරණය විය.

- (අ) වත්කම් ගිණුම් 03 කට අදාළ එකතුව රු. 23,715,600 ක් හා බැරකම් ගිණුම් 05 කට අදාළ එකතුව රු. 46,054,372 ක් වර්ෂ 03 සිට 06 දක්වා කාලයක සට මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල ඉදිරියට ගෙන එමින් පැවතුණු අතර එම ශේෂ නිරවුල් කිරීමට 2012 ජුනි 06 දින තෙක් කටයුතු කර නොතිබුණි.
- (ආ) 2010 ජනවාරි 01 දිනට රු.23,256,741 ක්වූ හිඟහිටි සමුපකාර සමිති ණය ශේෂයෙන් සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ රු.903,573 ක් එනම් 3.89 % ක් පමණක් අය වී තිබුණු අතර, 2010 දෙසැම්බර් 31 දිනට තවදුරටත් රු. 22,353,168 ක් එනම්, 96.11% අයවිය යුතුව පැවතුණි. තවද, මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමුපකාර සමිති ණය උපලේඛනය අනුව, රු. 10,361,157 ක් වූ ණය ශේෂ වසර 10 කට වැඩි කාලයක සිට දිනින් දිනටම අය නොවී පැවතුණි. මේ අනුව, සමස්ත ණය ශේෂයෙන් වර්ෂය තුළ අයවීම ඉතා පහළ අගයක් ගැනීම හේතුවෙන් ණය ශේෂ අයවීම දුර්වල තත්වයක පැවතියද, ඒ සඳහා අවශ්‍ය බොල් ණය ප්‍රතිපාදනයන් හෝ සිදුකර නොතිබුණි.

1.2.6 විගණනය සඳහා සාක්ෂි නොවීම

පහත සඳහන් එක් එක් විෂයයන් ඉදිරියෙන් දැක්වා ඇති සාක්ෂි විගණනයට ඉදිරිපත් නොකෙරුණි.

විෂයය	වටිනාකම	විගණනයට ඉදිරිපත් නොකළ සාක්ෂි
දේපල, පිරිසහ හා උපකරණ	රු. 7,478,705	ස්ථාවර වත්කම් ලේඛනය
සමුපකාර සමිති ණය	29,417,137	
කෘෂි අරමුදල් සමුපකාර සමිති ණය	9,482,737	
සමුපකාර විදුහල් ණය	2,666,000	
උතුරු නැගෙනහිර සමුපකාර සමිති වෙත ලබාදුන් ලොරි රථ ණය	19,050,000	

} ශේෂ සනාථ කිරීම්

1.2.7 නීති, රීති, රෙගුලාසි හා කළමනාකරණ තීරණ වලට අනුකූල නොවීම

පහත සඳහන් අනුකූල නොවීම් නිරීක්ෂණය විය.

නීති, රීති, රෙගුලාසි යනාදියට යොමුව	අනුකූල නොවීම
(අ) ශ්‍රී ලංකා ජනරජයේ මුදල් රෙගුලාසි	
i. මු.රෙ. 371 (2) (ආ)	දෙන ලද අතුරු අග්‍රිමයන් අදාළ කාර්යය නිම වූ විගසම පියවිය යුතු වුවත්, රු. 807,725 ක අත්තිකාරම් සම්බන්ධයෙන් මාස 01 සිට 08 දක්වා කාල පරාසයක ප්‍රමාදයන් සිදුවී තිබුණි.
ii. මු.රෙ. 371 (5)	අතුරු අග්‍රිම පියවීම අදාළ වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනට පෙර සිදු කළ යුතු වුවද, 2010 වර්ෂයට අදාළ රු. 25,000 ක අතුරු අග්‍රිමයන් 2012 ජුනි 06 දින දක්වාම පියවා නොතිබුණි.

iii. මු.රෙ. 396 (අූ)	නිකුත් කළ නමුත් බැංකුවට ඉදිරිපත් නොකළ මාස 06 ක් කල්ගත වූ එකතුව රු. 82,850 ක වෙස්පත් 04 ක් සම්බන්ධයෙන් අදාළ මුදල් රෙගුලාසිය ප්‍රකාරව කටයුතු කර නොතිබුණි.
(ආ) 1978 දෙසැම්බර් 19 දිනැති අංක 842 දරන භාණ්ඩාගාර වකුලේඛය	අරමුදලේ වත්කම් සම්බන්ධයෙන් වෙනම ස්ථාවර වත්කම් ලේඛනයක් පවත්වා නොතිබුණි.
(ඇ) 2004 ජූලි 29 දිනැති අංක පීඊඩී 25 දරන රාජ්‍ය ව්‍යාපාර වකුලේඛය	අතිරික්ත මුදල් බැංකු ගිණුම්වල ආයෝජනය කිරීමට පෙර අදාළ ඇමතිවරයාගේ අනුමැතිය ලබා ගත යුතු වුවද, සමාලෝචිත වර්ෂයේදී ආයෝජනය කර තිබුණු එකතුව රු.56,002,397 ක්වූ ආයෝජන සම්බන්ධයෙන් එසේ අනුමැතිය ලබා ගෙන නොතිබුණි.
(ඈ) 2006 දෙසැම්බර් 22 දිනැති අංක පීඊඊ 423 දරන රාජ්‍ය මුදල් වකුලේඛය	සමාලෝචිත වර්ෂයේ අරමුදලේ වාර්ෂික අයවැය ලේඛනය සඳහා ජාතික අයවැය අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්ගේ හා රාජ්‍ය මුදල් අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්ගේ අනුමැතිය ලබා ගත යුතු වුවද, එසේ අනුමැතිය ලබා ගෙන නොතිබුණි.

2. මූල්‍ය හා මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

2.1 මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව, සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා අරමුදලේ මෙහෙයුම් කටයුතු වල ප්‍රතිඵලය රු. 19,444,423 ක අතිරික්තයක් වූ අතර, ඊට අනුරූපීව ඉකුත් වර්ෂය සඳහා වූ අතිරික්තය රු. 56,907,768 ක් වූයෙන් මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයෙහි රු. 37,463,345 ක පිරිහීමක් නිරීක්ෂණය විය. 2009 වර්ෂයේ රු. 52,588,124 ක් වූ දායක මුදල් ආදායම සමාලෝචිත වර්ෂයේදී රු. 13,129,248 ක් දක්වා රු. 39,458,876 කින් එනම් 75% කින් අඩු වී තිබීම මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයෙහි පිරිහීමට ප්‍රධාන වශයෙන් බලපා තිබුණි.

2.2 මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

2.2.1 අරමුණු කරා ළඟා නොවීම

1972 අංක 5 දරන සමුපකාර පනතේ 61 වගන්තිය අනුව පනවන ලද රීති මාලාවේ 43 (i) වන රීතිය අනුව, අරමුදලේ මුදල් යෙදවිය හැක්කේ සමුපකාර අධ්‍යාපනය, සමුපකාර සමිති වලට උපකාර කිරීම උදෙසා වැනි අරමුණු සඳහා වුවද, 2010 දෙසැම්බර් 31 දිනට ඉදිරිපත් කරන ලද මුල් ප්‍රකාශන අනුව 2007 වර්ෂයෙන් පසුව සමුපකාර සමිති වලට ණය පහසුකම් ලබා නොදීම මෙන්ම සමුපකාර අධ්‍යාපනය සඳහා වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක නොකිරීම මගින් එම අරමුණු වලින් බැහැරව කටයුතු කර ඇති බවට නිරීක්ෂණය විය.

2.2.2 වාර්ෂික දායක වෙන් කිරීම හා දායක මුදල් ලැබීම් අඩුවීම

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණයන් කෙරේ.

(අ.) 1972 අංක 5 දරන සමුපකාර පනතේ 61 වගන්තිය අනුව, පනවන ලද රීති මාලාවේ 43 (ii) වන රීතිය අනුව, සෑම ලියාපදිංචි කළ සමිතියකම වාර්ෂික ශුද්ධ ලාභයෙන් සියයට දහයකට වැඩි නොවන හා රු. 5 කට අඩු නොවන මුදලක් අරමුදලට දායක මුදල් ලෙස ලබා ගත හැකි වුවද, දායක මුදල් උපලෙඛනයේ දැක්වෙන සමිති 48න් 23 ක පමණ වාර්ෂික දායකයන්විය ලබා දීම ඉතා දුර්වල මට්ටමක පැවතුණි.

(ආ.) දායක මුදල් උපලෙඛනයට අනුව, 2009 වර්ෂයට අදාළ දායකය හඳුනාගෙන ගිණුම් ගත කර තිබුණේ සමිති 11 ක් සම්බන්ධයෙන් පමණක් වන අතර 2010 වර්ෂය සඳහා කිසිදු සමිතියක දායකය හඳුනාගෙන ගිණුම්ගත කර නොතිබුණි.

2.2.3 මතභේදයට තුඩුදෙන කරුණු

2003 ඔක්තෝබර් 01 දින සිට වසා දැමීමට තීරණය කර තිබුණු කෘෂි අරමුදලේ එකතුව රු.16,919,506 ක් වූ වත්කම් හා එකතුව රු.16,919,506 ක් වූ බැරකම් 2008 වර්ෂයේදී අරමුදලේ ගිණුම්වලට ගෙන තිබුණි. මෙම අරමුදල් දෙක පිහිටුවීමේ අරමුණු එකිනෙකට වෙනස් වන හෙයින් එම වත්කම් හා බැරකම්, අරමුදලට එකතු කිරීම කුමන පදනමක් මත සිදු කළේද යන්න අනාවරණය නොවීය. එසේම, පවරා ගත් වත්කම් හා බැරකම්හි දැක්වෙන වටිනාකම් නිවැරදි බවට විගණනයේදී සැහීමට පහ විය නොහැකි විය.

2.2.4 පාඩු හා හානි

දෙපාර්තමේන්තුවට අයත්ව තිබූ ජේ රටයකට 2000 ජනවාරි 11 දින සිදු වී තිබුණු රිය අනතුරක් සම්බන්ධයෙන් කොළඹ සිවිල් අභියාචනා මහාධිකරණයේ පැවති අංක WP/HCCA/COL/470/07F දරන නඩුවේ තීරණය මගින් දෙපාර්තමේන්තුවේ රියදුරකු වරදකරු වී තිබුණි. එසේ වුවද, දෙපාර්තමේන්තුව විසින් උක්ත කරුණට අදාළ රියදුරු සම්බන්ධව විනය පරීක්ෂණයක් සිදු කර අලාභ අයකර ගැනීමට කටයුතු නොකර අදාළ නඩුවේ පැමිණිලි පාර්ශ්වය වෙත රු. 1,184,000 ක මුදලක් අරමුදලින් ගෙවා තිබුණි.

2.2.5 අභ්‍යන්තර විගණනය

අරමුදලේ කටයුතු ආවරණය වන පරිදි අභ්‍යන්තර විගණන වැඩසටහනක් සකස් කර ක්‍රියාත්මක කර නොතිබුණි.

2.2.6 අයවැය ලේඛනමය පාලනය

සමාලෝචිත වර්ෂයේ ඇස්තමේන්තුගත අයවැය හා සත්‍ය අයවැය අතර, පහත සඳහන් විචලනයන් නිරීක්ෂණය විය.

(අ.) එකතුව රු. 30,500,000ක් වූ ඇස්තමේන්තුගත මුළු ආදායමට සාපේක්ෂව සත්‍ය මුළු ආදායම් රු. 23,904,513 ක් එනම් 78.38% ක් විය. ඒ අනුව ආදායම් ඇස්තමේන්තුව 21.62% කින් අධිතක්සේරු කර ඇති බව නිරීක්ෂණය විය.

(ආ.) එකතුව රු. 30,300,000 ක් වූ ඇස්තමේන්තුගත මුළු වියදමට සාපේක්ෂව සත්‍ය මුළු වියදම් රු. 4,460,089 ක් එනම් 14.71% ක් පමණක් විය. ඒ අනුව වියදම් ඇස්තමේන්තුව 85.29% කින් අධිතක්සේරු කර ඇති බව නිරීක්ෂණය විය.

ඒ අනුව අයවැය ලේඛනය මූල්‍ය පාලන කාරකයක් ලෙස යොදා ගෙන නොතිබුණු බව නිරීක්ෂණය විය.

3. පද්ධති හා පාලන

විගණනයේදී අනාවරණය වූ පද්ධති හා පාලන අඩුපාඩු කොමසාරිස්වරයාගේ අවධානයට වරින් වර යොමු කරන ලද. පහත සඳහන් පාලන ක්ෂේත්‍රයන් කෙරෙහි විශේෂ අවධානය යොමු කළ යුතුය.

- (අ) අත්තිකාරම් පියවීම.
- (ආ) ගිණුම් පොත්පත් හා ලේඛන යාවත්කාලීන කිරීම හා සැසඳීම් කිරීම
- (ඇ) අභ්‍යන්තර විගණනය
- (ඈ) දායක ලෙජරය යාවත්කාලීනව පවත්වා ගෙන යාම.
- (ඉ) සමුපකාර සමිති ගිණුම් විගණනය කඩිනම් කිරීම.